

บทที่ 5

ผลงานการนำเสนอ

5.1 เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1 บ้านเลขที่ 171 หมู่ 6

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นถิ่น กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

รูปถ่ายจากสถานที่จริง

บ้านเลขที่ 171 หมู่ 6 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
 เจ้าของเรือนปัจจุบัน นายพิชัย พริ้งเพระ อายุ 58 ปี นับถือ ศาสนาพุทธ
 กลุ่มเชื้อชาติ ไทยเขมร อาชีพ เกษตรกร อายุเรือน ประมาณ 91 ปี
 ลักษณะทางสถาปัตยกรรม เป็นเรือนพักอาศัยแบบบ้านชั้นเดียวได้ถูกไถ่
 (หรือเรียกว่า “ปะเต็ยมะตะโมล”)
 ด้านหน้าเรือนหันไปทางทิศตะวันออกซึ่งหันสู่ถนนทางเข้า เรือนวางในทิศ
 ตามตะวัน (ด้านแคบของเรือนสู่ทิศตะวันออก-ตะวันตก) ช่วงเสาของเรือน
 แบ่งช่วงเสาเป็นสามช่วงเสา จำนวนเสามี 29 ต้น ขนาดกว้างประมาณ
 9.50 เมตร ยาวประมาณ 20.50 เมตร พื้นที่ใช้สอยประมาณ 195 ตารางเมตร
 ยกได้สูงประมาณ 1.80 เมตร – 2.00 เมตร สูงจากพื้นชั้นบนถึงอกได้
 6.25 เมตร

ทัศนียภาพด้านหน้า

จัดทำโดย นางสาวพัชรี หัตถ์ไทยพระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม

แผ่นที่ 1/12

ภาพที่ 5.1 ป้ายนำเสนอเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

**โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์**

บ้านเลขที่ 171 หมู่ 6 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทัศนียภาพด้านหน้า

โครงสร้าง และวัสดุ

ห้ามเอาไม้ที่เคยสร้างอุ้งหรือวัด มาสร้างเรือน เชื่อว่าอาจทำให้คนในครอบครัวอยู่ไม่สุข

ยันต์ปกป้องกัน (อกไก่) เชื่อว่าคอยปกป้องคุ้มครองผู้อยู่อาศัย จากผีสงนางไม้ที่นำมาสร้างเรือน ติดไว้บริเวณอกไก่ของเรือน

ผังเรือน

การหันหัวนอน เชื่อว่า ห้ามหันหัวนอนไปทางทิศตะวันตก ถือเป็นทิศของคนตาย

ประตูหน้าบ้านและประตูหลังบ้าน ตรงกัน เชื่อว่า เป็นทางผีผ่าน

บันได คือ จำนวนชั้นบันไดต้องเป็นเลขคี่เท่านั้น ถือเป็นเลขมงคล

ผังบริเวณ

ศาลพระภูมิ กล่าวไว้ว่า พระภูมิเจ้าที่ ที่คอยปกป้องคุ้มครองเจ้าของเรือน ตำแหน่งการวางศาลพระภูมิอยู่ทางทิศตะวันออกของเรือน

ประเพณีและพิธีกรรม

วันต่าง ๆ ที่ห้ามปลูกเรือน เชื่อว่าวันที่ห้ามปลูกเรือนคือวันอาทิตย์ วันอังคาร วันเสาร์

พิธีกรรมยกเสาเอกและเสาโท เชื่อว่าพิธีกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่เรือน

ครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด เชื่อว่าครูกำเนิดที่ติดตัวเรามาตั้งแต่ทารก ตำแหน่งการวางจวมกำเนิด อยู่บริเวณห้องนอนของแต่ละคน

พิธีกรรมแขวนโถงตา เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมการทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว มักทำพิธีบริเวณโถงเรือน

ยุงข้าว คือ ห้ามหันประตูหรือหน้ายุงข้าวหันสู่ทางทิศตะวันออก มีความเชื่อว่ายุงข้าวสารในยุงข้าวอาจร่วไหลออกหมด

จัดทำโดย นางสาวพัลริ ทักไทยระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม แผ่นที่ 2 / 12

ภาพที่ 5.2 ป้ายนำเสนอความเชื่อเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

5.2 เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2 บ้านเลขที่ 221 หมู่ 12

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

รูปถ่ายจากสถานที่จริง

บ้านเลขที่ 221 หมู่ที่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
 เจ้าของเรือนปัจจุบัน นายอิกรพล ชาวงาม อายุ 31 ปี นักร้อง ศาสนาพุทธ
 กลุ่มเชื้อชาติ ไทยเขมร อาชีพ เกษตรกร อายุเรือน ประมาณ 81 ปี
 ลักษณะของเรือน เป็นเรือนพักอาศัยแบบบ้านชั้นเดียวได้ดูโล่ง (หรือเรียก
 ว่า"ปะเคียดะมะโมล") ด้านหน้าเรือนหันไปทางทิศตะวันออก เรือนวางใน
 ทิศตามตะวัน (ด้านแคบของเรือนหันสู่ทิศตะวันออก-ตะวันตก) ช่วงเสา
 ของเรือนแบ่งช่วงเสาเป็นสองช่วงเสา จำนวนเสามี 12 ต้น ขนาดกว้าง
 ประมาณ 7.50 เมตร ยาวประมาณ 13.20 เมตร พื้นที่ใช้สอยประมาณ
 99 ตารางเมตร ยกได้สูงประมาณ 1.60 เมตร สูงจากพื้นชั้นบนถึง
 อกไปประมาณ 3 เมตร

ทัศนียภาพด้านหน้า

จัดทำโดย นางสาวพัลวี หัตถ์ไทยพระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม

แผ่นที่ 3 / 12

ภาพที่ 5.3 ป้ายนำเสนอเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

บ้านเลขที่ 221 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทัศนียภาพด้านหน้า

ประเพณีและพิธีกรรม

วันต่าง ๆ ที่ห้ามปลูกเรือน เชื่อว่าวันที่ห้ามปลูกเรือน คือวันอาทิตย์ วันอังคาร วันเสาร์

ครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด เชื่อว่า ครูที่ติดตัวเรามาตั้งแต่ทารก ตำแหน่ง การวางจวมกำเนิด วางไว้บริเวณ บนตู้เสื้อผ้า

พิธีกรรมแซนโฎนตา เชื่อว่าเป็นพิธีกรรม การทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว มักทำพิธีบริเวณโถงเรือน

พิธีกรรมยกเสาเอกและเสาโท เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมเพื่อเสริมสร้าง ความเป็นสิริมงคลแก่เรือน

ฝังบริเวณ

ศาลพระภูมิ กล่าวไว้ว่า พระภูมิเจ้าที่ ที่คอยปกป้องคุ้มครอง เจ้าของเรือน ตำแหน่งการวางศาลพระภูมิอยู่ทางทิศตะวันออก ของเรือน

โครงสร้าง และวัสดุ

ยันค้ปกป้องกัน (อกโก) เชื่อว่าคอยปกป้อง คุ้มครองผู้อยู่อาศัย จากมีสิ่งบางอย่างไม่ ที่นำมาสร้างเรือน ติดไว้บริเวณอกโก ของเรือน

ห้ามเอาไม้ที่เคยสร้างยุ้งหรือวัด มาสร้างเรือน เชื่อว่าอาจทำให้คน ในครอบครัวอยู่ไม่เป็นสุข

ฝังเรือน

การหันหัวนอน เชื่อว่า ห้ามหัน หัวนอนไปทางทิศตะวันตก ถือเป็นที่ศของคนตาย

ประตูหน้าบ้านและประตูหลังบ้าน ตรงกัน เชื่อว่า เป็นทางผีผ่าน

บันได คือ จำนวนขั้นบันไดต้องเป็น เลขคี่เท่านั้น ถือเป็นเลขมงคล

จัดทำโดย นางสาวพัศวี หัตถไทยพระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม

แผ่นที่ 4 /12

ภาพที่ 5.4 ป้ายนำเสนอความเชื่อเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

5.3 เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3 บ้านเลขที่ 113 หมู่ 12

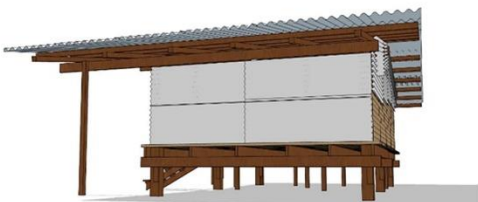
โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นถิ่น กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

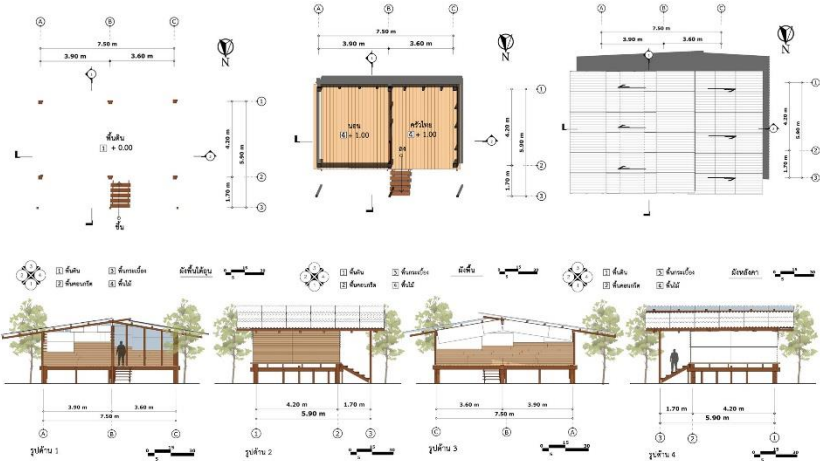

รูปถ่ายจากสถานที่จริง

บ้านเลขที่ 113 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เจ้าของเรือนปัจจุบัน นายจรูญ บุญเจริญ อายุ 78 ปี นักร้อง ศาสนาพุทธ กลุ่มเชื้อชาติ ไทยเขมร อาชีพ เกษตรกร อายุเรือน ประมาณ 61 ปี ลักษณะทางสถาปัตยกรรม เป็นเรือนพักอาศัยแบบบ้านชั้นเดียวได้ดูแล (หรือเรียกว่า “ปะเดียมะตะโมล”) ด้านหน้าเรือนหันไปทางทิศเหนือ เรือนวางในทิศตามตะวัน (ด้านแคบของเรือนหันสู่ทิศตะวันออก-ตะวันตก) ช่วงเสาของเรือนแบ่งช่วงเสาเป็นสองช่วงเสา จำนวนเสามีทั้งหมด 9 ต้น ขนาดกว้างประมาณ 7.50 เมตร ยาวประมาณ 5.90 เมตร พื้นที่ใช้สอยประมาณ 45 ตารางเมตร ยกพื้นสูงประมาณ 1 เมตร สูงจากพื้นถึงอกไม้ 2.50 เมตร บันไดขึ้นทางด้านหน้า โดยหันไปทางทิศเหนือ

ทัศนียภาพด้านหน้า

Architectural drawings including floor plan, sections, and elevations with dimensions in meters. The floor plan shows a rectangular structure with a central area labeled 'ห้องนอน (4x 3.00)' and 'ห้องน้ำ (2x 1.00)'. Dimensions include 7.50m, 3.90m, 3.60m, 4.20m, 1.70m, 5.90m, 3.40m, 1.70m, 4.20m, 5.90m, 3.90m, 7.50m, 3.60m, 1.70m, 4.20m, 5.90m.

จัดทำโดย นางสาวพัสรี หัตถไทยหระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม

แผ่นที่ 5 / 12

ภาพที่ 5.5 ป้ายนำเสนอเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

บ้านเลขที่ 113 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

โครงสร้าง และวัสดุ

ทัศนียภาพด้านหน้า

ประเพณีและพิธีกรรม

วันต่าง ๆ ที่ห้ามปลูกเรือน เชื่อว่าวันที่ห้ามปลูกเรือน คือวันอาทิตย์ วันอังคาร วันเสาร์

ปลิง หรือ ขวัญ เชื่อว่าเป็นวิญญาณของตัวเรา หรือจิตใจที่อยู่ในตัวเราตั้งแต่เกิด

ยันต์ปกป้องกัน (อกไก่) เชื่อว่าคอยปกป้องคุ้มครองผู้อยู่อาศัย จากผีสิงนางไม้ ที่นำมาสร้างเรือน ติดไว้บริเวณอกไก่ของเรือน

ห้ามเอาไม้ที่เคยสร้างสูงหรือวัด มาสร้างเรือน เชื่อว่าอาจทำให้คนในครอบครัวอยู่ไม่เป็นสุข

ฝังเรือน

การหันหัวนอน เชื่อว่า ห้ามหันหัวนอนไปทางทิศตะวันตก ถือเป็นทิศของคนตาย

บันได คือ จำนวนชั้นบันไดต้องเป็นเลขคู่เท่านั้น ถือเป็นเลขมงคล ตำแหน่งทางชั้นบันไดหันหน้าจากทางทิศใต้

ประตูหน้าบ้านและประตูหลังบ้าน ตรงกัน เชื่อว่า เป็นทางผีผ่าน

ต้นไม้ที่ห้ามปลูกในเรือน กล่าวว่า ต้นโพธิ์ เชื่อว่าเป็นต้นไม้ไม่มงคล หากนำมาปลูกไว้ในบริเวณบ้านก็จะนำแต่ความเดือดร้อนเข้ามาสู่คนในครอบครัว

ครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด เชื่อว่าครุที่ติดตัวเรามาตั้งแต่ทารก ตำแหน่งการวางจวมกำเนิด วางไว้บริเวณบนตู้เสื้อผ้า

พิธีกรรมแขวนโถงคธา เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมการทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว มักทำพิธีบริเวณโดงเรือน

พิธีกรรมยกเสาเอกและเสาโท เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่เรือน

ฝังบริเวณ

ศาลพระภูมิ กล่าวกันว่า พระภูมิเจ้าที่ ที่คอยปกป้องคุ้มครองเจ้าของเรือน ตำแหน่งการวางศาลพระภูมิอยู่ทางทิศตะวันออกของเรือน

ภาพที่ 5.6 ป้ายนำเสนอความเชื่อเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

5.4 เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4 บ้านเลขที่ 39 หมู่ 12

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

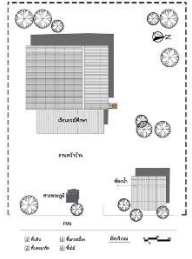

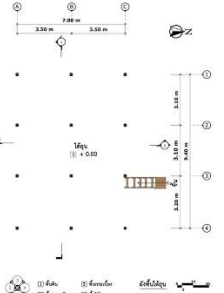
รูปถ่ายจากสถานที่จริง

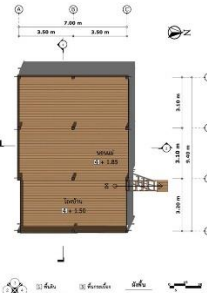
บ้านเลขที่ 39 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
 เจ้าของเรือนปัจจุบัน นางสุคน ภาคเสศดา อายุ 71 ปี นับถือ ศาสนาพุทธ
 กลุ่มเชื้อชาติ ไทยเขมร อาชีพ เกษตรกร อายุเรือน ประมาณ 61 ปี
 ลักษณะทางสถาปัตยกรรม เป็นเรือนพักอาศัยแบบบ้านชั้นเดียวใต้ถุนโล่ง
 (หรือเรียกว่า “ปะเคียดะมะตะโมล”) โถง ด้านหน้าเรือนหันไปทางทิศตะวันออก
 ซึ่งหันสุดถนนทางเข้า เรือนวางในทิศตามตะวัน (ด้านแคบของเรือนหันสู่ทิศ
 ตะวันออก - ตะวันตก) ช่วงเสาของเรือนแบ่งช่วงเสาเป็นสองช่วงเสา จำนวน
 เสามีทั้งหมด 12 ต้น ขนาดกว้างประมาณ 7.00 เมตร ยาวประมาณ 9.40 เมตร
 พื้นที่ใช้สอยประมาณ 66 ตารางเมตร ยกใต้ถุนสูงประมาณ 1.50 – 1.85 เมตร
 สูงจากพื้นชั้นบนถึงอกไก่ 4.85 เมตร บันไดขึ้นทางด้านข้างของเรือนโดยหันไป
 ทางทิศเหนือ หลังคาทรงจั่วเดี่ยว มุงด้วยวัสดุแผ่นสังกะสีลอนลูกฟูก

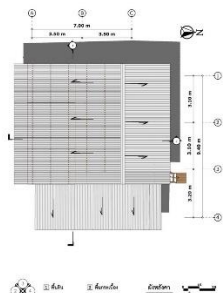

ทัศนียภาพด้านหน้า

รูปหน้า 1

รูปหน้า 2

รูปหน้า 3

รูปหน้า 4

จัดทำโดย นางสาวพัลวิ ทัดไทยระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม แผ่นที่ 7 /12

ภาพที่ 5.7 ป้ายนำเสนอเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

บ้านเลขที่ 39 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทัศนียภาพด้านหน้า

ประเพณีและพิธีกรรม

วันต่าง ๆ ที่ห้ามปลูกเรือน เชื่อว่าวันที่ห้ามปลูกเรือน คือวันอาทิตย์ วันอังคาร วันเสาร์

พิธีกรรมยกเสาเอกและเสาโท เชื่อว่า พิธีกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่เรือน

พิธีกรรมขนไถมตา เชื่อว่าเป็นพิธีกรรม การทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว มักทำพิธีบริเวณโรงเรือน

ครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด เชื่อว่า ครูที่ติดตัวเรามาตั้งแต่ทารก มีความเชื่อ แต่ไม่ยึดถือ ส่งผลให้ตัวเรือนไม่พบ ตำแหน่งที่วางครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด

ผังเรือน

การหันหัวนอน เชื่อว่า ห้ามหัน หัวนอนไปทางทิศตะวันตก ถือเป็นทิศของคนตาย

ประตูหน้าบ้านและประตูหลังบ้าน ครบถ้วน เชื่อว่า เป็นทางผีผ่าน ตำแหน่งประตูพบประตูบานเดียว บนเรือน

บันได คือ จำนวนชั้นบันไดต้องเป็น เลขคี่เท่านั้น ถือเป็นเลขมงคล ตำแหน่งทางขึ้นบันไดหันหน้าจากทิศใต้ ของเรือน

โครงสร้าง และวัสดุ

ห้ามเอาไม้ที่เคยสร้างอุ้งหรือวัด มาสร้างเรือน เชื่อว่าอาจทำให้คน ในครอบครัวอยู่ไม่เป็นสุข

ยันต์ปกป้องกัน (อกไก่) เชื่อว่าคอยปกป้องคุ้มครองผู้อาศัย จากผีลางางไม้ ที่นำมาสร้างเรือน ติดไว้บริเวณอกไก่ ของเรือน

ผังบริเวณ

ศาลพระภูมิ กล่าวว่า พระภูมิเจ้าที่ ที่คอย ปกป้องคุ้มครองเจ้าของเรือน ตำแหน่งการวาง ศาลพระภูมิอยู่ทางทิศตะวันออกของเรือน

อุ้งข้าว คือ ห้ามหันประตูหรือหน้าอุ้งข้าว หันสู่ทางทิศตะวันออก มีความเชื่อว่าข้าวสาร ในอุ้งข้าวอาจรั่วไหลออกหมด ปัจจุบันอุ้งข้าวถูกย้ายไปไว้ที่ไร่นา

ภาพที่ 5.8 ป้ายนำเสนอคความเชื่อเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

5.5 เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5 บ้านเลขที่ 95 หมู่ 12

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นถิ่น กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

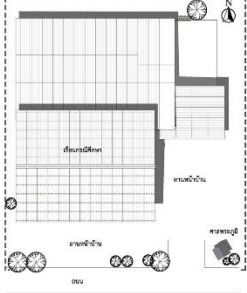

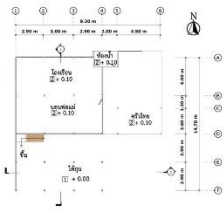
รูปถ่ายจากสถานที่จริง

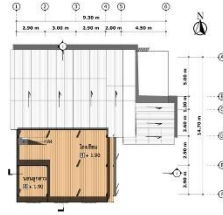
บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
 เจ้าของเรือนปัจจุบัน นายบุญศรี พาศระดา อายุ 65 ปี บัณฑิต าศนาพุทธ
 กลุ่มเชื้อชาติ ไทยเขมร อาชีพ เกษตรกร อายุเรือนประมาณ 51 ปี
 ลักษณะของเรือน เป็นเรือนพักอาศัยแบบบ้านชั้นเดียวได้ดูแล (หรือเรียก
 ว่า "ปะเตียมะตะโมล") ด้านหน้าเรือนหันไปทางทิศใต้ซึ่งหันสุดบนทางเข้า
 เรือนวางในทิศตามตะวัน (ด้านแคบของเรือนหันสู่ทิศตะวันออก - ตะวันตก)
 ช่วงเสาของเรือนแบ่งช่วงเสาของเรือน 5 ช่วงเสา จำนวนเสาทั้งหมด 25 ต้น
 ขนาดกว้างประมาณ 15.30 เมตร ยาวประมาณ 14.70 เมตร ยกได้สูง
 ประมาณ เมตร พื้นที่ใช้สอยประมาณ 225 ตารางเมตร สูงจากพื้นชั้นบน
 ถึงอกไก่ 5.20 เมตร บันไดขึ้นทางด้านหน้าโดยหันไปทางทิศใต้เวียนขวามือ

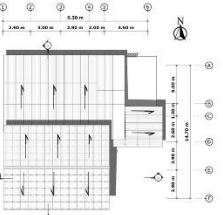

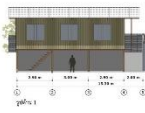
ทัศนียภาพด้านหน้า

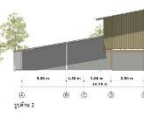

จัดทำโดย นางสาวพัลลวี หักไทยพระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม แผ่นที่ 9 / 12

ภาพที่ 5.9 ป้ายนำเสนอเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5

ที่มา : ผู้วิจัย

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

บ้านเลขที่ 95 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ประเพณีและพิธีกรรม

ทัศนียภาพด้านหน้า

โครงสร้าง และวัสดุ

ชั้นคอกป่อง (อกไก่) เชื่อว่าคอยปกป้องคุ้มครองผู้อาศัย จากผีสงนางไม้ที่นำมาสร้างเรือน ดัดไว้บริเวณอกไก่ของเรือน

ห้ามเอาไม้ที่เคยสร้างยุ้งหรือวัดมาสร้างเรือน เชื่อว่าอาจทำให้คนในครอบครัวอยู่ไม่เป็นสุข

บันได คือ จำนวนชั้นบันไดต้องเป็นเลขคี่เท่านั้น ถือเป็นเลขมงคลทิศทางการขึ้นบันไดจากทางด้านทิศใต้ของเรือน

การหันหัวนอน เชื่อว่าห้ามหันหัวนอนไปทางทิศตะวันตก ถือเป็นทิศของคนตาย

ประตูหน้าบ้านและประตูหลังบ้านตรงกัน เชื่อว่า เป็นทางผีมาผ่าน

พิธีกรรมแขวนโถงคตา เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมการทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว จัดทำพิธีบริเวณโดงเรือน

ครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด เชื่อว่าครูก่ที่ติดตัวเรามาตั้งแต่ทารก ตำแหน่งการวางจวมกำเนิด พบในบริเวณด้านบนของตู้เสื้อผ้า

พิธีกรรมยกเสาเอกและเสาโท เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่เรือน

ผังบริเวณ

ยุ้งข้าว คือ ห้ามหันประตูหรือหน้ายุ้งข้าวหันสู่ทางทิศตะวันออก มีความเชื่อว่าข้าวสารในยุ้งข้าวอาจจั่วไหลออกหมด ไม่พบตำแหน่งการวางยุ้งข้าว เนื่องจากปัจจุบันผลผลิตจากการทำไร่นาได้ปริมาณไม่มาก

ศาลพระภูมิ กล่าวว่า พระภูมิเจ้าที่ ที่คอยปกป้องคุ้มครองเจ้าของเรือน ตำแหน่งการวางศาลพระภูมิอยู่ทางทิศตะวันออกของเรือน

จัดทำโดย นางสาวพัชรี หัตถไทยระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม แผ่นที่ 10 /12

ภาพที่ 5.10 ป้ายนำเสนอความเชื่อเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5

ที่มา : ผู้วิจัย

5.6 เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6 บ้านเลขที่ 190/2 หมู่ 12

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

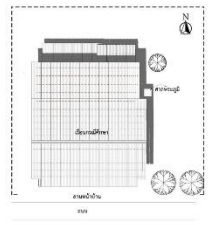
รูปถ่ายจากสถานที่จริง

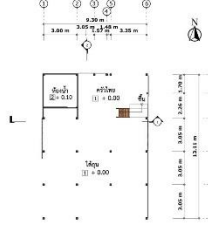
บ้านเลขที่ 190/2 หมู่ที่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
 เจ้าของเรือนปัจจุบัน นายสัมฤทธิ์ ชาวสวน อายุ 87 ปี นับถือ ศาสนาพุทธ
 กลุ่มเชื้อชาติ ไทยเขมร อาชีพ เกษตรกร อายุเรือน ประมาณ 50 ปี

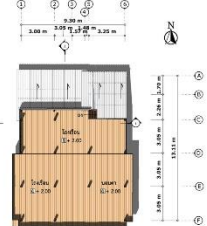
ลักษณะของเรือน เป็นเรือนพักอาศัยแบบบ้านชั้นเดียวใต้ถุนโล่ง (หรือเรียกว่า "ปะเตี้ยมะตะโมล") ด้านหน้าเรือนหันไปทางทิศใต้ซึ่งหันสู่ถนนทางเข้าเรือนวางทิศตามตะวัน (ด้านแคบของเรือนหันสู่ทิศตะวันออก - ทิศตะวันตก) ช่องเสาของเรือนแบ่งสามช่วงเสา จำนวนเสามีทั้งหมด 22 ต้น ขนาดกว้างประมาณ 9.30 เมตร ยาวประมาณ 13.11 เมตร พื้นที่ใช้สอยประมาณ 122 ตารางเมตร ยกใต้ถุนสูงประมาณ 2.30 เมตร สูงจากพื้นชั้นบนถึงอกไก่ 5.25 เมตร บันไดขึ้นทางด้านหลังส่วนที่ต่อเติมเรือนครัวทางทิศเหนือของเรือน

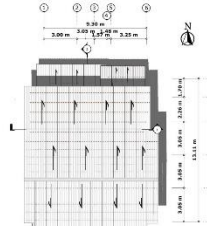

ทัศนียภาพด้านหน้า

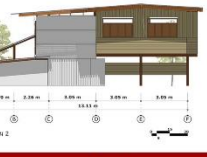

จัดทำโดย นางสาวพัชวิ หัตถไทยระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม แผ่นที่ 11 / 12

ภาพที่ 5.11 ป้ายนำเสนอเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6

ที่มา : ผู้วิจัย

โครงการศึกษาความเชื่อในการสร้างเรือนพื้นดิน กรณีศึกษาบ้านหนองม่วง
ตำบลบ้านไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บ้านเลขที่ 190/2 หมู่ 12 ตำบลบ้านไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทัศนียภาพด้านหน้า

ประเพณีและพิธีกรรม

วันต่าง ๆ ที่ห้ามปลูกเรือน เชื่อว่าวันที่ห้ามปลูกเรือน คือวันอาทิตย์ วันอังคาร วันเสาร์

ปลิง หรือ ขวัญ เชื่อว่าเป็นวิญญาณของตัวเรา หรือจิตใจที่อยู่ในตัวเราตั้งแต่เกิด

โครงสร้าง และวัสดุ

ยันต์ปกป้องกัน (อกไก่) เชื่อว่าคอยปกป้องคุ้มครองผู้อาศัย จากผีสิงนางไม้ที่นำมาสร้างเรือน ติดไว้บริเวณอกไก่ของเรือน

ห้ามเอาไม้ที่เคยสร้างอุ้งหรือวัดมาสร้างเรือน เชื่อว่าอาจทำให้คนในครอบครัวอยู่ไม่เป็นสุข

ลักษณะของเสาที่ไม่ดี กล่าวว่าเป็นคนสมัยโบราณมักไม่เอามาสร้างบ้านคือเสาที่มีลักษณะเป็นรู เสาที่มีเปลือกอมไม้

การเข้าไปตัดต้นไม้ กล่าวว่าเป็นไม้ที่แข็งแรงต้องสามารถรับน้ำหนักของโครงสร้างได้

ฝั่งบริเวณ

ศาลพระภูมิ กล่าวว่าเป็นพระภูมิเจ้าที่ ที่คอยปกป้องคุ้มครองเจ้าของเรือน ตำแหน่งการวางศาลพระภูมิอยู่ทางทิศตะวันออกของเรือน

พิธีกรรมขนานโขนตา เชื่อว่าเป็นพิธีกรรมการทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว มักทำพิธีบริเวณโถงเรือน

ครูกำเนิด หรือ จวมกำเนิด เชื่อว่าครุที่ติดตัวเรามาตั้งแต่ทารก ตำแหน่งการวางจวมกำเนิด วางไว้บริเวณบนตู้เสื้อผ้า

ฝั่งเรือน

บันได คือ จำนวนชั้นบันไดต้องเป็นเลขคู่เท่านั้น ถือเป็นเลขมงคล ตำแหน่งการขึ้นบันไดหรือการหันหน้าบันไดจากทางทิศเหนือ

ประตูหน้าบ้านและประตูหลังบ้าน ตรงกัน เชื่อว่าเป็นทางผีผ่าน

การหันหัวนอน เชื่อว่า ห้ามหันหัวนอนไปทางทิศตะวันตก ถือเป็นทิศของคนตาย

ต้นไม้ที่ห้ามปลูกในเรือน กล่าวว่าเป็นต้นไม้ไม่มีมงคล หากนำมาปลูกไว้ในบริเวณบ้านก็จะนำแต่ความเดือดร้อนเข้ามาสู่คนในครอบครัว

จัดทำโดย นางสาวพัสรี หัตถไทยระ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม

แผ่นที่ 12 / 12

ภาพที่ 5.12 ป้ายนำเสนอความเชื่อเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6

ที่มา : ผู้วิจัย